

એમ-એ. સેમેસ્ટર-૩
(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮, ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦)
Core Course: 007
ગુજરાતી પેપર-૧૧ ભારતીય સાહિત્યની વિભાવના.

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓને ભારતીય સાહિત્યની વિભાવના તથા તે સંદર્ભે કૃતિઓનો પરિચય મળે.

- એકમ-૧ ભારતીય સાહિત્યની વિભાગના અને ભાતીગણ વિશેષતા.
ભારતીય સાહિત્યની મુખ્યધારાઓ - પ્રાચીનકાળ (વેદ, રામાયણ, મહાભારત સંદર્ભે)
મધ્યકાળ (ભક્તિસાહિત્ય સંદર્ભે) અર્વાચીનકાળ (ગાંધી તથા આધુનિકતાના પ્રભાવ સંદર્ભે)
- એકમ-૨ ભારતીય સાહિત્યકારોનો પરિચય.
૧. રવીન્દ્રનાથ ટાગોર ૨. શરદચન્દ્ર ચટ્ટોપાધ્ય ૩. ગો.મા. ત્રિપાઠી ૪. સઆદત હસન મંટો,
૫. ગિરીશ કર્નાડ ૬. નિર્મલ વર્મા ૭. મુનશી પ્રેમચંદ ૮. વિ.સ. ખાંડેકર
- એકમ-૩ ‘માહીમની ખાડી’ - મધુ મંગેશ કર્ણિક, અનુ. દીપક મહેતા, પ્રકાશક: નેશનલ બુક ટ્રસ્ટ, ઈન્ડિયા
- એકમ-૪ ‘જેણે લાહૌર નથી જોયું એ જન્મ્યો જ નથી’ - લે. અસગર વજાહત, અનુ. શરીફા
વીજળીવાળા, પાર્શ્વ/ગૂર્જર પ્રકાશન, અમદાવાદ.

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. દષ્ટિક્ષેપ - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૨. ભારતીય સાહિત્ય પરંપરાનો વિશતાર - ભોળાભાઈ પટેલ
૩. ભારતીય સાહિત્ય - કે. સચ્ચિદાનંદ - રાજકમલ પ્રકાશન, ન્યુ દિલ્હી.
૪. ભારતીય નવલકથા - રમણલાલ જોશી યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
૫. ભારતીય સાહિત્ય ડૉ. નગેન્દ્ર
૬. ભારતીય નવલકથા - ભરત મહેતા
૭. બૃહદ નાટ્યાલોક - જશવંત શેખડીવાળા
૮. વિભાજનની વ્યથા - શરીફા વીજળીવાળા
૯. ભારતીય ટૂંકી વાર્તાઓ - ભોળાભાઈ પટેલ
૧૦. જ્ઞાન ગંગોત્રી ક્ષેણી - ભારતીય સાહિત્ય-૧૨/૧૩ એસ.પી. યુનિ. /ગૂર્જર વિક્રેતા
૧૧. કાલપૂરુષ - ભોળાભાઈ પટેલ- ગૂર્જર પ્રકાશન
૧૨. ભારતીય સાહિત્યની ભૂમિકા - ડૉ. રામ વિલાસ શર્મા
૧૩. જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કૃત નવલકથા - સં. - ભરત મહેતા
૧૪. ભારતીય નવલકથા - સં. બિપિન આશર

એમ. એ. સેમેસ્ટર-૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮, ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦)

Core Course: 008

ગુજરાતી પેપર-૧૨ પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા.

હેતુ: પાશ્ચાત્ય મીમાંસાકોની સૌન્દર્યાત્મક વિચારધારાઓનો પરિચય વિદ્યાર્થીઓને મળી રહે.

એકમ-૧ પ્લેટો, એરિસ્ટોટલ

એકમ-૨ લોન્જાઈનસ

એકમ-૩ મેથ્યુઆર્નોલ્ડ

એકમ-૪ એલિયેટ

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. પ્લેટો, એરિસ્ટોટલની કાવ્ય વિચારણા - જયંત કોઠારી
૨. આર્નોલ્ડનો કાવ્યવિચાર - ભરત મહેતા
૩. એલિએટનો કાવ્યવિચાર - સુમન શાહ
૪. કવિ વિવેચક એલિયેટ - સુમન શાહ
૫. એરિસ્ટોટલનું કાવ્યશાસ્ત્ર - અનિરુદ્ર બ્રહ્મભટ્ટ
૬. એરિસ્ટોટલનું કાવ્યશાસ્ત્ર - અનું. - જયા મહેતા
૭. પ્લેટોનું સાહિત્ય શાસ્ત્ર - સુરેશ દલાલ
૮. પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા - બહેચરભાઈ પટેલ
૯. ભારતીય અને પાશ્ચાત્ય સાહિત્ય મીમાંસા - રમેશ ત્રિવેદી
૧૦. કાવ્યપુરુષ - નટવરસિંહ પરમાર
૧૧. શબ્દ દેશનો, શબ્દ વિદેશનો - ચંદ્રકાંત શેઠ
૧૨. સાહિત્યમાં વિવેક - વર્સફોલ્ડ - અનું. નગીનદાસ પારેખ
૧૩. સાહિત્ય વિવેચનનાં સિદ્ધાંતો - એબરકોમ્બી - અનું. નગીનદાસ પારેખ
૧૪. પશ્ચિમનું સાહિત્યવિવેચન - ભાગ-૧-૨ ડૉ. શિરીષ પંચાલ, યુનિ. ગ્રંથ. નિર્માણ બોર્ડ.

એમ. એ. સેમેસ્ટર-૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮, ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦)

Core Course: 009

ગુજરાતી પેપર-૧૩ લોકસાહિત્ય-૧

એકમ-૧ લોકસાહિત્યની વિભાવના

૧. લોક, લોકસાહિત્ય અને લોકવિદ્યા: વ્યાખ્યા તથા વિભાવના.
૨. લોકસાહિત્યનું સ્વરૂપ અને લક્ષણો
૩. લોકસાહિત્ય અને લોકવિદ્યા વચ્ચેનો સંબંધ
૪. લોકસાહિત્ય અને શિષ્ટ સાહિત્ય વચ્ચેનો ભેદ

એકમ-૨ લોકગીત અને કથાગીત

૧. લોકગીત: સંજ્ઞા, સ્વરૂપ અને પ્રકારો
૨. કથાગીત: સંજ્ઞા, સ્વરૂપ અને પ્રકારો

એકમ-૩ ૧. લોકગીત તથા કથાગીતમાં પ્રગટ થતું કુટુંબજીવન તથા સમાજજીવન

૨. તહેવારો, ઉત્સવો અને લોકરીવાજો સાથે લોકગીતનો સંબંધ

એકમ-૪ કૃતિનો અભ્યાસ: 'રઠિયાળી રાત' (લઘુ આવૃત્તિ) સંપાદક : જયંત મેઘાણી, ઝવેરચંદ મેઘાણી, ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. 'ગુજરાતી લોકસાહિત્યવિમર્શ' - બળવંત જાની - પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
૨. ગુજરાતી લોકવિદ્યા - ડૉ. હસુ. યાજ્ઞિક, નેશનલ બુક ટ્રસ્ટ, નવી દિલ્હી
૩. ગુજરાતની લોકસંસ્કૃતિ ડૉ. હસુતાબેન સેદાણી, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણ બોર્ડ, અમદાવાદ
૪. 'લોકસાહિત્ય' - સંપાદકો: પ્રભાશંકર તરૈયા, નરોત્તમ પલાણ, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, અમદાવાદ
૫. લોકસાહિત્ય: વિભાવના અને પ્રકાર, હસુ યાજ્ઞિક, ગૂર્જર ગ્રંથરત્ન કાર્યાલય, અમદાવાદ
૬. લગ્નગીત: એક અધ્યયન - જયાનંદ જોષી
૭. લોકગીત: એક અધ્યયન - અમૃત પટેલ
૮. ગુજરાતના લોકગીતો - ખોડીદાસ પરમાર
૯. લોકગીત તત્વ અને તંત્ર - સંપાદક - બળવંત જાની
૧૦. લોક વાઙ્મય - કનુભાઈ જાની
૧૧. દૂધે ભરી તળાવડી (લોકગીત આસ્વાદ સંચય) ઉત્પલ પટેલ
૧૨. કંકુ રે વાયું - (લગ્નગીતો) અમૃત પટેલ
૧૩. વારલી લોકગીતો - ડૉ. કમલેશ ગાયકવાડ
૧૪. 'કુંકણા લોકગીતો' - દિપેશ કામડી
૧૫. કુંકણા દેવકારે - કમલેશ ગાયકવાડ
૧૬. લોકસાહિત્યનું સમાલોચન - ઝવેરચંદ મેઘાણી, પ્રસાદ ૧૮૮, આતાભાઈ એવન્યુ, ભાવનગર

૧૭. લોકસાહિત્ય પગદંડી અને બીજા લેખો - ઝવેરચંદ મેઘાણી
૧૮. લોકસાહિત્ય અને લોકસંસ્કૃતિ - જયમલ્લ પરમાર
૧૯. આપણું લોકસાહિત્ય - કાકા કાલેલકર
૨૦. આપણું લોકસાહિત્ય વિભાવના અને સંપાદન - પ્રા કનુભાઈ જાની
૨૧. શોધ અને સ્વાધ્યાય - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
૨૨. લોકસાહિત્ય ભાગ-૧ અને ૨ - ઝવેરચંદ મેઘાણી
૨૩. લોકસાહિત્ય - હસુ યાજ્ઞિક, પાર્શ્વ પ્રકાશન.

★★ “રઢિયાળી રાત” માંથી ઁમ. ઁ. સેમેસ્ટર-૩ ગુજરાતી: પેપર-૧૩ લોકસાહિત્ય-૧: અભ્યાસક્રમમાં

નિયત કરવામાં આવેલ કાવ્યોની સૂચિ :

ક્રમ	ગીતના પ્રકાર	ગીતનું ટાઈટલ
૦૧.	દામ્પત્યનાં ગીતો :-	નિમંત્રણ સાયબાની શીખ માનેતીની આંખ નો દીઠી
૦૨.	ઈશકમસ્તીનાં ગીતો :-	જોબનિયાને રાખો કયા રમી આવ્યા
૦૩.	વિનોદ - ગીતો:-	ઑછી ઉમરમાં સૈયર, મેંદી લેશું રે ! વીડી વાઢનારા ધણી ધણી હામો મોટાં ખોરડાં ! દીકરાની ઝંખના સંતાકૂકડી મોરલી ચાલી રૂસણે
૦૪.	દેર-ભોજાઈનું ગીત	મોતીઅલ કયાં વેરાણા !
૦૫.	હાલરડા અને બાલગીતો :-	દેવનાં દીધેલાં હાં...હાં હાલાં કીડીબાઈની જાનમાં
૦૬.	રસ-ગીતો	સ્વપનાં રાજાના કુંવર જોડે રહેજો, રાજ કેવડો ગોરી ! ગરબો આવ્યો કેર કાંટો
૦૭.	રમત- રાસડા	ઊભા રો, રંગ રસિયા ! ચાલો પિયા
૦૮.	કાન-ગોપીનાં ગીતો :-	કાનકુંવરની જૂલડી ઘટે નહીં તમને રે ! નહીં રેં આવું રમવા આવો ને રે! ને જાવા દઉ ચાકરી રે
૦૯.	જ્ઞાન- ગીતો	મોંઘો મનખો
૧૦.	રમકડાં :-	ઘરેં આવોને ! રંગમાં રોળ્યા, વાલભિયાં
૧૧.	ઈતિહાસ - ગીતો	પાર્વતીનાં પારખાં સોનલ ગરાસણી કાસમ, તારી વીજળી !
૧૨.	ગીતકથાઓ :-	ઘડી ન વીસરે રામ મહેમાન પ્રેમબાઈનો ગરબો

એમ.એ. સેમેસ્ટર-૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮, ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦)

Elective Course-003 A

ગુજરાતી પેપર-૧૪ (A) સાહિત્ય અને સમાજશાસ્ત્ર

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ સાહિત્ય અને સમાજશાસ્ત્રના પારસ્પરિક સંબંધો કૃતિઓને અનુલક્ષીને સમજી શકે.

- એકમ-૧ સાહિત્ય અને સમાજની વ્યાખ્યા અને વિભાવના
- એકમ-૨ સાહિત્ય અને સમાજનો પારસ્પરિક સંબંધ અને ગુજરાતી વિવેચકોએ કરેલી તેની ચર્ચાઓ
- એકમ-૩ 'રઘુવિર ચૌધરીની શ્રેષ્ઠવાર્તાઓ' સં. રઘુવીર ચૌધરી, આદર્શ પ્રકાશન, અમદાવાદ
- એકમ-૪ 'સમયદ્વીપ' - ભગવતીકુમાર શર્મા - આદર્શ પ્રકાશન, અમદાવાદ

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. સાહિત્ય અને સમાજ - વિદ્યુત જોષી, સેન્ટર ફોર સોસ્યલ સ્ટડીઝ: સુરત પ્રકાશન-૨૦૦૪
૨. સાહિત્ય અને સમાજિક ચેતના - સુધીરચંદ્ર, સેન્ટર ફોર સોસ્યલ સ્ટડીઝ, સુરત પ્રકાશન-૧૯૮૭
૩. કલાનું સમાજશાસ્ત્ર - અક્ષય દેસાઈ _ આર.આર.શેઠ પ્રકાશન
૪. ગોવર્ધનરામ : કેટલાક સમાજશાસ્ત્રીય પાસાઓ - સુધીરચંદ્ર, સેન્ટર ફોર સોસ્યલ સ્ટડીઝ, સુરત પ્રકાશન-૧૯૮૮
૫. અર્થાતનો વિશેષાંક - ૨૦૧૦-૧૧ સેન્ટર ફોર સોસ્યલ સ્ટડીઝ, સુરત
૬. ભારતીય ટૂંકી વાર્તાઓ - ભોળાભાઈ પટેલ
૭. સાહિત્યકા સમાજશાસ્ત્ર - મેનેજર પાંડે - હરિયાણા સાહિત્ય અકાદમી
૮. રઘુવીર ચૌધરીની સાહિત્ય યાત્રા - મુનિકુમાર પંડ્યા
૯. અમૃતાથી ધરાધામ (ભાગ - ૧,૨) સં. દંષ્ટિ પટેલ - સુનિતા ચૌધરી
૧૦. અનુસ્વર - ડૉ. ભરતકુમાર ઠાકર
૧૧. નવલકથા: શિલ્પ અને સમૃદ્ધિ - નરેશ વેદ
૧૨. ગુજરાતી કથાવિશ્વ (નવલકથા) - બાબુ દાવલપુરા
૧૩. કથાવિચાર - પ્રમોદકુમાર પટેલ
૧૪. સાહિત્યનો સામાજિક સંદર્ભ - આલોક ગુપ્તા
૧૫. ગુજરાતી નવલકથા: ફેરવિચારણા - જશવંત શેખડીવાળા
૧૬. સાહિત્ય: સમાજનો આયનો- મીનલ દવે- અરૂણોદય પ્રકાશન
૧૭. નવલકથા - રઘુવિર ચૌધરી, યુનિ. ગ્રંથ નિર્માણ બોર્ડ.
૧૮. નવલકથાવિશ્વ - નરેશ વેદ, બાબુ દાવલપુરા
૧૯. ભગવતીકુમાર શર્મા - ઋજુતા ગાંધી

(અથવા) વિકલ્પ

એમ.એ. સેમેસ્ટર-૩
(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮, ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦)

Elective Course-003 B

ગુજરાતી પેપર-૧૪ (B) મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યની કૃતિઓ

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના સ્વરૂપ સંદર્ભે કૃતિઓની સમીક્ષા કરી શકે.

એકમ-૧	પદ્યવાર્તા : સ્વરૂપ અને લક્ષણો
એકમ-૨	‘મદનમોહના’ (શામળા) સં. હરિવલ્લભ ભાયાણી, પાર્શ્વ પ્રકાશન, અમદાવાદ
એકમ-૩	આખ્યાન: સ્વરૂપ અને લક્ષણો
એકમ-૪	‘ઓખાહરણ’ (પ્રેમાનંદ) સં. મફત ઓઝા, આદર્શ પ્રકાશન

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. પ્રાચીન સાહિત્ય સ્વરૂપ - ભોગીલાલ સાંડેસરા - એમ.એસ.યુનિ.
૨. સ્વાધ્યાય અને સંશોધન - બળવંત જાની, સાહિત્ય અકાદમી
૩. આખ્યાનયુગનો સાહિત્યપ્રવાહ - હંસાબેન પટેલ
૪. ત્રણ જ્યોર્તિધરો- કે.કા.શાસ્ત્રી
૫. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ગ્રંથ-૨, સં. ઉમાશંકર જોશી, અનંતરાય રાવળ, યશવંત શુક્લ
૬. ‘શામળ’ - ડૉ. ભરતભાઈ ઠાકર
૭. ‘મદનમોહના’ - સં. પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
૮. આખ્યાનકવિ પ્રેમાનંદ - કે.કા.શાસ્ત્રી
૯. પ્રેમાનંદનું ભાષાકર્મ - ચંદ્રકાંત શેઠ

(અથવા) વિકલ્પ

એમ.એ. સેમેસ્ટર-૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮, ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦)

Elective Course-003 C

ગુજરાતી પેપર-૧૪ (C) સાહિત્ય અને અન્ય કલાઓ

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી, સુરત ગુજરાતી વિભાગ પુરતુ સીમીત

યથાવત

એમ.એ. સેમેસ્ટર-૩

(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮, ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦)

Multi Disciplinary-003 A

ગુજરાતી પેપર-૧૫ (A) ગ્રંથકાર: 'સુરેશ જોશી'

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ ગ્રંથકાર અને કૃતિઓ નો પરિચય મેળવે.

એકમ-૧ સર્જક પરિચય : સુરેશ જોશીનું જીવન- કવન

કૃતિ - 'જનાન્તિકે' - સુરેશ જોષી - પાર્શ્વપ્રકાશન, અમદાવાદ

કૃતિ - 'છિન્નપત્ર' - સુરેશ જોષી - પાર્શ્વપ્રકાશન, અમદાવાદ

સંદર્ભગ્રંથ:

૧. સુરેશ જોષી થી સુરેશ જોષી - સુમન શાહ
૨. ગુજરાતી ગ્રંથકાર શ્રેણી: સુરેશ જોષી - ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા
૩. ગુજરાતી નવલકથા - રઘુવીર ચૌધરી
૪. શબ્દસંધાન - સોમાભાઈ પટેલ
૫. કૃતિપ્રત્યક્ષ - ડૉ. જગદીશચંદ્ર પટેલ
૬. ગુજરાતી કથાવિશ્વ - બાબુ દાવલપરા
૭. કથાયન - સંજય દવે
૮. ચંદ્રકાન્ત બક્ષીથી ફેરો - સુમન શાહ

(અથવા) વિકલ્પ

એમ.એ. સેમેસ્ટર-૩
(શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૧૭-૧૮, ૨૦૧૮-૧૯, ૨૦૧૯-૨૦)
Multi Disciplinary-003 B
ગુજરાતી પેપર-૧૫ (B) વિવેચનના વિવિધ અભિગમો

હેતુ: વિદ્યાર્થીઓ વિવેચનના વિવિધ અભિગમોનો પરિચય મેળવે.

- એકમ-૧ વિવેચનના અભિગમો એટલે શું? વિવેચનના વિવિધ અભિગમોનો પરિચય
- એકમ-૨ અભિગમ અને વાદ વચ્ચેનો ભેદ
- એકમ-૩ કૃતિલક્ષી અભિગમ
કૃતિ: 'સ્વપ્નતીર્થ' (નવલકથા) રાધેશ્યામ શર્મા - પાર્શ્વ પ્રકાશન
- એકમ-૪ નારીવાદ અને દલિતવાદ
કૃતિ: 'અંચળો' (વાર્તા સંગ્રહ) મોહન પરમાર - રન્નાદે પ્રકાશન, અમદાવાદ
- સંદર્ભગ્રંથ:**
૧. શબ્દલોક - પ્રમોદકુમાર પટેલ
  ૨. રૂપરચનાવાદ - નીતા ભગત
  ૩. નવ્યવિવેચન પછી - સુમન શાહ
  ૪. સંરચના અને સંરચન - સુમન શાહ
  ૫. વિવેચનનો વિભાજિતપટ - ચંદ્રકાન્ત ટોપીવાળા
  ૬. વાક્યમય વિશેષ - સતીશ ડણાક
  ૭. મોહન પરમારની વાર્તાઓમાં દલિત ચેતના - નરેશ વાઘેલા
  ૮. મોહન પરમારની શ્રેષ્ઠ વાર્તાઓ - હરીશ વટાવવાળા
  ૯. મોહન પરમાર: વાર્તા આસ્વાદ અને અધ્યયન - હરીશ વટાવવાળા
  ૧૦. ચંદ્રકાન્ત બક્ષીથી ફેરો - સુમન શાહ
  ૧૧. અધીતપર્વ-૧ (નવલકથાનાં લેખો) - જે. એમ. ચંદ્રવાડિયા
  ૧૨. શબ્દબોધ - ગુણવંત વ્યાસ
  ૧૩. કથાશ્લેષ - ઈલા નાયક
  ૧૪. નવી ટૂંકીવાર્તાની કળામીમાંસા - કિશોર જાદવ
  ૧૫. સાહિત્ય વિશેષ - બાબુ દાવલપરા